Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0826U000138

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-01-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №30-ас від 31.03.2026 про видачу диплома доктора філософії Хребтаню Ю.А.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хребтань Юрій Анатолійович
2. Yurii Khrebtan

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0008-2117-3150

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 281

Назва наукової спеціальності: Публічне управління та адміністрування

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Публічне управління та адміністрування

Дата захисту: 09-03-2026

Спеціальність за освітою: Менеджмент організацій і адміністрування

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11773

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.56.25, 06.56.31

Тема дисертації:

1. Формування механізмів державної підтримки малого та середнього бізнесу в умовах геополітичних конфліктів

2. Formation of mechanisms of state support for small and medium-sized businesses in the context of geopolitical conflicts

Реферат/анотація:

1. У дисертації здійснено комплексне теоретико-методологічне обґрунтування та прикладне опрацювання проблеми формування дієвого механізму державної підтримки малого та середнього бізнесу в умовах геополітичних конфліктів, з особливим фокусом на воєнний і післявоєнний періоди в Україні. Актуальність дослідження зумовлена тим, що малий та середній бізнес виконує критичні функції для національної економіки, проте в умовах високої невизначеності та кризи стикається з ризиками, високими транзакційними витратами, які не можливо нівелювати звичайними інструментами політики. Мета дисертації полягає у теоретико-методологічному обґрунтуванні та розробленні концепції механізму адаптивної державної підтримки малого та середнього бізнесу, а також у створенні методики оцінювання його ефективності з позицій доказової публічної політики. Для досягнення мети послідовно вирішено завдання: з'ясовано теоретичні основи функціонування малого та середнього бізнесу в національній

економіці; систематизовано європейські підходи і практики підтримки; обґрунтовано методологічні засади дослідження механізмів у кризових умовах; проаналізовано тенденції розвитку малого та середнього бізнесу в Україні у 2019-2025 рр. та ідентифіковано ключові бар'єри; розглянуто інституційне та нормативно-правове забезпечення підтримки під час війни; запропоновано концепцію механізму адаптивної підтримки для фаз шоку, стабілізації, відновлення та розвитку; розроблено методику оцінювання ефективності, що пов'язує стратегічні цілі з операційними рішеннями й забезпечує цикли «моніторинг-оцінка-коригування». У першому розділі розкрито системну роль малого та середнього бізнесу як основи національної економіки, що забезпечує конкуренцію, інноваційність, структурну адаптацію, соціальну стабілізацію та фіскальну стійкість. На відміну від переважно описових підходів, функції сектору операціоналізовано через індикатори, виживаність на різних горизонтах, приросту продуктивності, частки доходів від нових продуктів, експортної активності, податкової віддачі, що уможливлює доказове зіставлення результатів політики. Другий розділ зосереджено на аналізі підтримки малого та середнього бізнесу в період 2019-2025 років. Визначено, що такі довоєнні дисфункції, як низька капіталізація, домінування мікросегмента, нерівномірна продуктивність нашарувалися на воєнні шоки (руйнування активів і логістики, енергетичні перебої, кадрові втрати), що спричинило дефіцит ліквідності, розриви ланцюгів постачання й виразну регіональну асиметрію відновлення. Системно проаналізовано інституційне середовище та чинні механізми підтримки, ідентифіковано вузькі місця у вигляді фрагментації повноважень, нерівномірної цифровізації процедур, ресурсної нестабільності програм і тривалих циклів ухвалення та контролю рішень. Виявлено колізії між рамковими та спеціальними актами, що ускладнюють передбачуваність для бізнесу та імплементацію підтримки в кризовий період. У третьому розділі запропоновано цілісну концепцію механізму адаптивної державної підтримки малого та середнього бізнесу як керованої системи, що змінює інтенсивність і форму впливу залежно від фази кризи та рівня ризику суб'єктів. Розроблено дорожню карту впровадження від підготовки правового поля та даних до закріплення найрезультативніших практик. Наукова новизна роботи проявляється у двох взаємодоповнюючих вимірах, відображених у кожному розділі дисертаційної роботи. По-перше, удосконалено теоретичні засади досліджуваної проблематики. Запропоновано структуроване розмежування функцій малого та середнього бізнесу з прив'язкою до верифікованих індикаторів і джерел даних, що переводить дискусію з описового рівня у площину доказового вимірювання. Розроблено методику внутрішнього аналізу тенденцій і бар'єрів розвитку з інтегрованою панеллю регіонально-галузевих показників і поділом на воєнний та структурний компоненти впливу. Створено фазову модель оцінювання ефективності механізму підтримки (шок, стабілізація, відновлення, розвиток) з операційними та поведінковими індикаторами, порогами успіху й тригерами переходу між фазами, що дає змогу відрізняти власний ефект інтервенцій від фонових трендів. По-друге, набули подальшого розвитку прикладні інструменти політики, а саме концепція механізму адаптивної підтримки як ієрархічно впорядкованої системи із класами інтервенцій та вбудованими запобіжниками доброчесності, узгоджена з європейськими практиками. Отримані результати формують цілісний науково-практичний базис для модернізації державної політики підтримки малого та середнього бізнесу в Україні. Вони демонструють, як трансформувати набір розрізнених заходів у керовану систему і зберегти інституційну сталість і конкурентну нейтральність, як пов'язувати ресурси з підтвердженими ефектами та прискорювати структурне відновлення, інноваційну та експортну активність без втрати ринкових стимулів.

2. In the dissertation, a comprehensive theoretical and methodological justification and an applied elaboration are provided for the problem of forming an effective mechanism of government support for small and medium-sized enterprises (SMEs) under conditions of geopolitical conflict, with a particular focus on the war and post-war periods in Ukraine. The relevance of the study stems from the fact that SMEs perform critical functions for the national economy, yet under high uncertainty and crisis they face risks and elevated transaction costs that cannot be offset by standard policy tools. The purpose of the dissertation is to provide a theoretical and methodological grounding and to develop a concept for a mechanism of adaptive government support for SMEs, as well as to create a methodology for evaluating its effectiveness from the standpoint of evidence-based public policy. To achieve this purpose, the study consistently addresses the following tasks: clarifies the theoretical foundations of

SME functioning within the national economy; systematizes European approaches and support practices; substantiates the methodological framework for researching mechanisms under crisis conditions; analyzes trends in SME development in Ukraine in 2019-2025 and identifies key barriers; examines the institutional and regulatory-legal provisions for support during the war; proposes a concept for an adaptive support mechanism for the phases of shock, stabilization, recovery, and development; and devises an effectiveness evaluation methodology that links strategic objectives with operational decisions and ensures «monitoring-evaluation-adjustment» cycles. Chapter One reveals the systemic role of SMEs as the «backbone» of the national economy, ensuring competition, innovativeness, structural adaptation, social stabilization, and fiscal resilience. In contrast to predominantly descriptive approaches, the sector's functions are operationalized through measurable indicators - namely, survival across different horizons, productivity growth, the share of revenue from new products, export activity, and tax yield - enabling evidence-based comparison of policy outcomes. The chapter also systematizes the evolution of EU countries' approaches. Chapter Two focuses on an analysis of SME support in 2019-2025. It establishes that such pre-war dysfunctions as low capitalization, the dominance of the micro segment, and uneven productivity were compounded by war-time shocks (destruction of assets and logistics, energy disruptions, loss of personnel), resulting in liquidity deficits, supply-chain breaks, and pronounced regional asymmetry in recovery. Conflicts between framework and special acts are revealed, which complicate predictability for business and the implementation of support during crisis periods. Chapter Three proposes an integrated concept of an adaptive SME support mechanism as a governed system that changes the intensity and form of intervention depending on the crisis phase and the risk level of firms. An implementation roadmap is developed - from preparing the legal and data environment; piloting in selected regions with parallel evaluation; scaling based on multi-year financing; to stabilization through the reduction of emergency measures and the consolidation of the most effective practices. The scholarly novelty of the work manifests itself along two complementary dimensions reflected in each chapter. First, the theoretical foundations of the subject are advanced. A structured delineation of SME functions is proposed, linked to verifiable indicators and data sources, which shifts the debate from description to evidence-based measurement. A methodology is developed for internal analysis of trends and barriers, featuring an integrated panel of regional-sectoral indicators and a decomposition into war-time and structural components of impact. A phase-based model is created for evaluating the effectiveness of the support mechanism (shock, stabilization, recovery, development) with operational and behavioural indicators, success thresholds, and triggers for phase transitions, allowing the attribution of intervention effects vis-à-vis background trends. Second, applied policy instruments are further developed, namely, the concept of an adaptive support mechanism as a hierarchically ordered system with classes of interventions and built-in integrity safeguards, harmonized with European practices. The results obtained form a holistic scientific and practical basis for modernizing the state policy of SME support in Ukraine. They demonstrate how to transform a set of disparate measures into a governed system that «breathes» in step with the crisis yet preserves institutional stability and competitive neutrality; how to link resources to verified effects; and how to accelerate structural recovery, innovation, and export activity without undermining market incentives.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Хребтань Ю. А. Інституційне забезпечення та нормативно-правове регулювання діяльності малого та середнього бізнесу в Україні. Держава та регіони. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2024. № 4 (47). С. 314-318. DOI: https://doi.org/10.32782/1813-3401.2024.4.47.
- 2. Хребтань Ю. А. Механізм адаптивної державної підтримки малого та середнього бізнесу в умовах війни. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2025. № 47. С. 147-151. URL: https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2025/47-2025/27.pdf
- 3. Хребтань Ю. Проблеми функціонування малих і середніх підприємств на Чернігівщині в умовах війни. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування. 2025. № 18. DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5746-2025-18-02-11
- 4. Попело О., Косач І., Волок Р., Євсієнко М., Колотило Л., Хребтань Ю. Розвиток ЗЕД в Україні в умовах цифрової трансформації банківської системи. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice. 2025. № 6(65). С. 11–27. DOI: https://doi.org/10.55643/fcaptp.6.65.2025.5034
- 5. Пономаренко С. І., Хребтань Ю. А. Стан та перспективи державної підтримки підприємств малого та середнього бізнесу в Чернігівській області. Сучасні вектори відновлення та розвитку України на засадах сталості та безпеки : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 21 листопада 2023 р.).Чернігів : ГО «Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій», 2023. С. 30-32. DOI: https://doi.org/10.54929/conf_21_11_2023-02-06.
- 6. Хребтань Ю. А. Кредитування малого та середнього бізнесу Чернігівщини. Юність науки - 2024 : збірник тез доповідей XIV Міжнародної науково- практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 24-26 квітня 2024 р.). Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2024. С. 242–243.
- 7. Пономаренко С. І., Хребтань Ю. А. Участь підприємств малого і середнього бізнесу в економічній діяльності Чернігівщини. Юність науки - 2025 : збірник тез доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 23-25 квітня 2025 р.). Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2025. С. 240-241.
- 8. Пономаренко С., Хребтань Ю. Особливості роботи агенції регіонального розвитку чернігівської області в умовах воєнного стану. Публічне управління та адміністрування в Україні: євроінтеграційний поступ : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю (Івано-Франківськ, 30 травня 2025 р.) / за наук. ред. проф. І. І. Чудика, Д. І. Дзвінчука, І. П. Лопушинського; упоряд. Л. С. Мосора. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2025. Т. 2. С. 456-458.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пономаренко Сергій Іванович

2. Serhii I. Ponomarenko

Кваліфікація: к.е.н., доц., 08.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0714-7972

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лопащук Інна Афанасіївна
2. Inna A. Lopaschuk

Кваліфікація: к. е. н., доцент, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9934-6607

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Помаза-Пономаренко Аліна Леонідівна
2. Alina L. Pomaza-Ponomarenko

Кваліфікація: д. держ. упр., професор, 25.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5666-9350

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет цивільного захисту України

Код за ЄДРПОУ: 08571363

Місцезнаходження: вул.Онопрієнка, Черкаси, Черкаський р-н., 18034, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Олійченко Ігор Михайлович

2. Igor M. Oliychenko

Кваліфікація: д. держ. упр., професор, 25.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8424-5432

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Денисенко Тетяна Миколаївна

2. Tetiana M. Denisenko

Кваліфікація: к.т.н., доц., 05.18.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7022-5884

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Руденко Ольга Мстиславівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Руденко Ольга Мстиславівна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Лисенко Наталія Володимирівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності



Юрченко Тетяна Анатоліївна